

До катедра „Финанси и кредит“  
при СА „Д. А. Ценов“, Свищов

**Становище**

от доц. д-р Людмил Кръстев,  
член на Научно жури по процедура по публична защита на  
дисертационен труд на тема  
„Финансово-икономическа оценка на инвестициите във възобновяеми  
енергийни източници в България“ с автор Мирослав Костадинов

**Изготвил становището: доц. д-р Людмил Кръстев.**

Становището е изготвено въз основа на заповед №359 от 2.06.2020 г. на Ректора на СА „Д.А. Ценов“ за включване в състава на Научно жури и решение от заседание на Научното жури от 5.06.2020 г. за изготвяне на становище. Становището е изготвено съобразно стандартна за СА „Д. А. Ценов“ структура на становище за придобиване на ОНС „Доктор“.

**Автор на дисертационния труд:**

**Мирослав Стефанов Костадинов, D010217178.**

**Тема на дисертационния труд:**

**„Финансово-икономическа оценка на инвестициите във  
възобновяеми енергийни източници в България“.**

## **I. Общо представяне на дисертационния труд:**

*Обект на изследването* е енергийният отрасъл в България и мястото на ВЕИ - проектите в него.

*Предмет на изследването* са иновационните ВЕИ - технологии и тяхното развитие в национален и глобален план.

Основната *цел* на дисертационния труд е да се конкретизира нуждата от ВЕИ за производството на електроенергия в индивидуален, национален и глобален план.

*Изследователската теза* разглежда ВЕИ – технологиите като възможност за постигане на икономически подем и на стабилност на енергийния пазар. В подкрепа на своята теза авторът е разработил пет хипотези, включително за взаимовръзката между инвестициите във ВЕИ – технологии и растежа на БВП на страната.

Дисертацията е в обем от 228 стандартни страници. Тя съдържа 25 таблици и 41 фигури, като са посочени и 125 цитирани или използвани източници. В структурно отношение включва въведение, три глави, заключение.

## **II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.**

**Актуалността** на настоящата разработка се определя от изследването на един важен проблем – възможностите за нови инвестиции във ВЕИ – технологии.

Разглеждането на посочения проблем определя **актуалността и дисертабилността** на настоящата разработка, която отговаря на стандартите за провеждане на съвременно научно изследване.

На базата на задълбочен анализ авторът разкрива ключови проблемни области, свързани с инвестициите във ВЕИ – технологии.



Във връзка с проверката на поставените хипотези, в дисертационния труд са формулирани следните **задачи**:

1. Да се направи обща характеристика на ВЕИ като технология.
2. Да се направи анализ на законовата рамка за възобновяемите енергийни източници в Европа и България.
3. Да се направи анализ на ценовото равнище на енергията.
4. Да се разработи и приложи дисконтов метод за оценка и регресионен анализ при изследване на връзката между инвестиции в зелена енергия и растежа на БВП на страната.
5. Да се направи пазарен анализ на електроенергията, произведена от ВЕИ.
6. Да се направи финансов анализ на развитието на ВЕИ чрез индексен метод.
7. Прилагане на експертно-аналитичен метод за управление на публични проекти на ВЕИ.

Съдържанието на дисертацията е структурирано в три глави. Авторът има задълбочени научни познания в областта на енергетиката. Той е запознат в дълбочина както с основните нормативни документи, регламентирани основни проблемни области, свързани с регулацията на енергийния сектор, така и с необходимия инструментариум – инструментите за анализ на пазара на електроенергия. Това прави неговото изследване значимо както за теорията, така и за практиката.

Авторефератът отразява точно и обективно направеното изследване в дисертационния труд.

### **III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.**

В автореферата към дисертационния труд авторът е открил следните по-важни приносни моменти.

**Първо.** Авторът доказва, че инвестирането във ВЕИ технологии за придобиване на енергия подобрява перспективите пред националната икономика. Той отбелязва, че всяка една инвестиция е свързана с поемане на риск, но в отрасъла на енергетиката този риск е минимизиран, поради провежданата политика на ЕС.

**Второ.** Чрез анализ и оценка на експертни мнения и глобални тенденции той доказва, че чрез ВЕИ на националния и международния пазар може да се осигури екологично чист продукт в подкрепа на конкурентоспособността на България. Същевременно авторът е отбелязал, че увеличаването на дела на тези технологии в енергийния микс води до по-голям процент и на износа на тази енергия на пазара в ЕС и извън него.

**Трето.** Авторът е аргументирал виждането си, че водно електрическите централи са с водеща роля в България относно производството на зелена енергия. Той е достигнал до извода, че този начин за производство на енергия е с най-голям относителен дял в България сред ВЕИ.

**Четвърто.** При оценката на риска в инвестициите във ВЕИ технологии авторът е отчетел под внимание и политиката, водена от ЕС. Авторът е отбелязал, че самият инвестиционен процес се ползва с преференциалните правомощия от ЕС, като държавите са задължени да изкупуват произведената енергия от тази възобновяема платформа, което минимизира риска от загуба и прави атрактивни инвестициите във ВЕИ проекти.

**Пето.** Чрез регресионен анализ авторът е установил взаимовръзка между ръста на БВП и инвестициите във ВЕИ.



Мога да потвърдя, че посочените в автореферата научни приноси присъстват в дисертационния труд. Резултатите и изводите, до които е достигнал авторът, потвърждават необходимостта от развиването на ВЕИ технологии в България, което ги прави значими както за науката, така и за практиката.

#### **IV. Въпроси по дисертационния труд.**

1. Може ли да бъде разгледана инвестицията във ВЕИ технология като безрискова?
2. Какви са пазарните възможности пред производството на електроенергия от ВЕИ технологии, въпреки по-високата цена спрямо тази на атомната енергия?

#### **V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.**

Дисертацията представлява завършен и добре структуриран научен труд, което ми дава основание да поставя **положителна оценка**. В заключение, формулирам пред уважаемото Научно жури предложение за присъждане на образователната и научна степен „доктор” по докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)” на Мирослав Костадинов.

Дата:

8.06.2020 г.

Изготвил становището: .....

(доц. д-р Людмил Кръстев)